YATIRIM EĞİLİMİ İSTATİSTİKLERİ

VERİ YÖNETİŞİMİ VE İSTATİSTİK GENEL MÜDÜRLÜĞÜ
ANKETLER VE ENDEKSLER MÜDÜRLÜĞÜ

GÜZ 2026

TÜRKİYE CUMHURİYET MERKEZ BANKASI

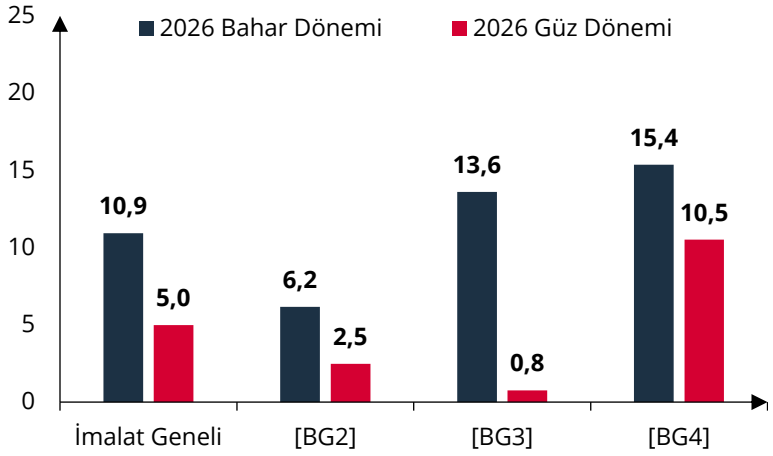
2026 YILI GÜZ DÖNEMİ YATIRIM EĞİLİMİ İSTATİSTİKLERİ

İktisadi Yönelim Anketi kapsamında imalat sanayi firmalarına, bahar ve güz dönemi olmak üzere yılda iki defa yatırımlarının ne yönde değiştiği (arttı, aynı kaldı, azaldı) ve ne yönde değişeceği (artacak, aynı kalacak, azalacak) sorulmaktadır. Bahar döneminde bir önceki yıl gerçekleşen ve cari yıl için planlanan, güz döneminde ise cari yılda gerçekleşen/planlanan ve bir sonraki yıl için planlanan yatırımlar sorulmaktadır.

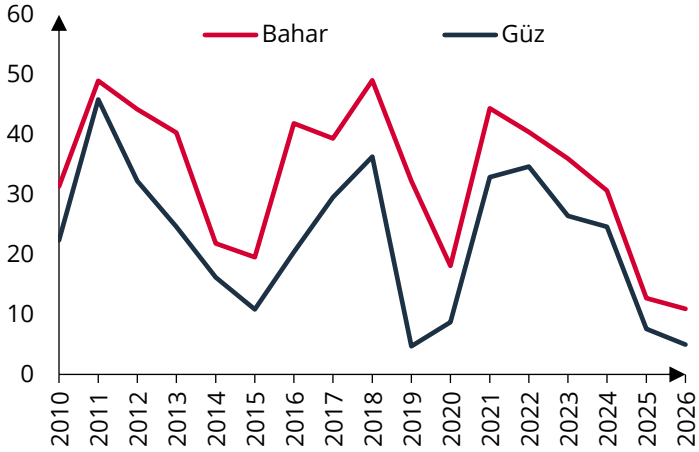
Yatırım Planları

2026 yılı Güz dönemi Yatırım Eğilimi İstatistikleri, imalat sanayinde faaliyet gösteren **1965** iş yerinin İktisadi Yönelim Anketi kapsamında sorulan yatırım eğilimi sorularına verdikleri yanıtlar toplulaştırılarak değerlendirilmiştir. Sonuçlara göre, imalat geneli ve üretimde çalışan sayısı esas alınarak belirlenen büyüklük gruplarında**, 2026 yılında yapılan ve yılın son döneminde yapılması planlanan yatırımların bir önceki yıla göre artacağı yönündeki değerlendirmelerin bahar dönemine göre zayıflayarak devam ettiği görülmektedir (Grafik 1). Yıllara göre incelendiğinde, mevcut yıl yatırımların bir önceki yıla göre artacağı yönündeki değerlendirmelerin 2026 yılında da gerilediği görülmektedir (Grafik 2).

Grafik 1. 2026 yılındaki brüt yatırım harcamalarının 2025 yılına göre değişimi (Öngörülen, Denge*)

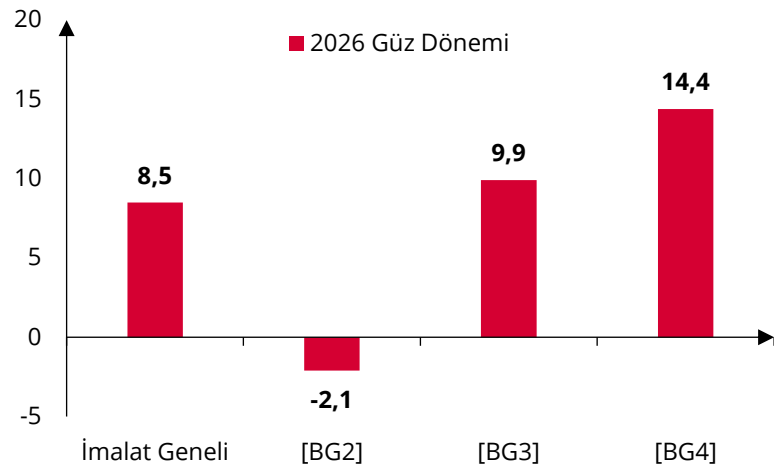

Grafik 2. Mevcut yıl (t) brüt yatırım harcamalarının bir önceki yıla (t-1) göre değişimi (Öngörülen, Denge*)

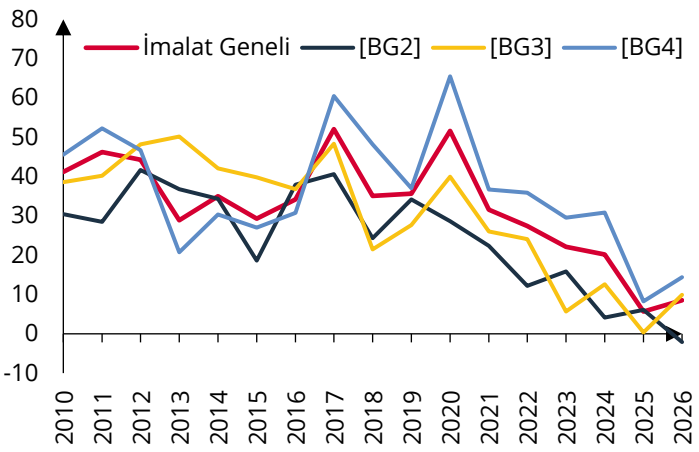

İmalat sanayi genelinde, 2027 yılında yapılması öngörülen yatırımların 2026 yılına göre artacağı beklenmektedir. Büyüklük gruplarına göre bakıldığında, üretimde çalışan sayısı 50 ve 249 arasında olan iş yerleri hariç diğer gruplarda, 2027 yılında yatırım harcamalarının artacağı beklenmektedir (Grafik 3). Yıllara göre incelendiğinde, önümüzdeki yıl yapılacağı öngörülen yatırımların mevcut yıla göre artacağı yönündeki değerlendirmelerin 2026 yılında iyileştiği görülmektedir (Grafik 4).

Grafik 3. 2027 yılındaki brüt yatırım harcamalarının 2026 yılına göre değişimi (Öngörülen, Denge*)

Grafik 4. Önümüzdeki yılda (t+1) yapılacağı tahmin edilen brüt yatırım harcamalarının mevcut yıla (t) göre değişimi (Öngörülen, Denge*)

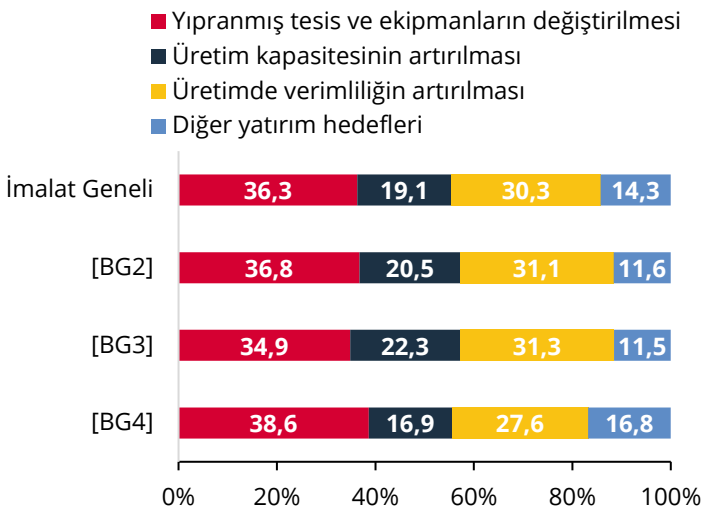
** Denge değeri anketin ilgili sorusuna toplam cevap verenler içerisinde pozitif (arttı, artacak) ve negatif (azaldı, azalacak) cevap verenlerin yüzdelerinin farkıdır.*

***[BG2]: Üretimde çalışan sayısı 50 ile 249 arasında olan iş yerlerini, [BG3]: Üretimde çalışan sayısı 250 ile 499 arasında olan iş yerlerini, [BG4]: Üretimde çalışan sayısı 500 ve üzerinde olan iş yerlerini ifade etmektedir.*

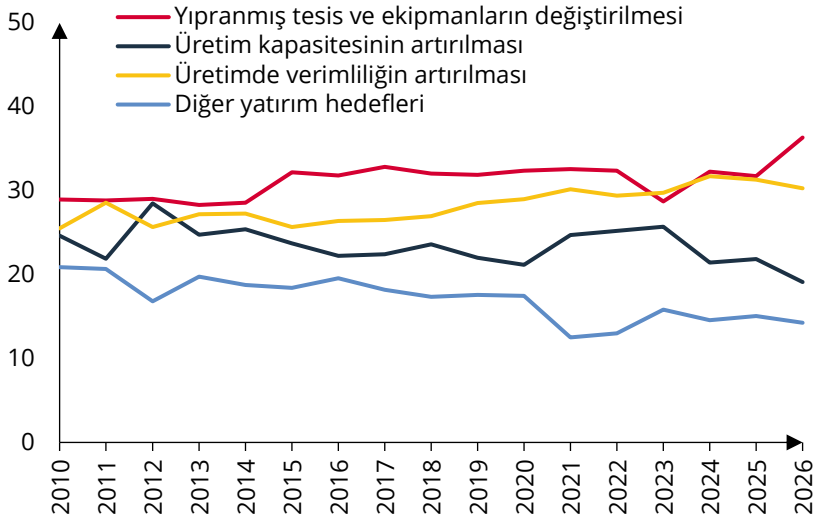
Yatırımın Yapısı

Yatırımlar amaçlarına göre değerlendirildiğinde, 2026 yılında imalat sanayi genelinde ve tüm büyüklük gruplarında yatırımların daha çok yıpranmış tesis ve ekipmanların değiştirilmesine yönelik olduğu, bunu sırasıyla üretimde verimliliğin artırılması, üretim kapasitesinin artırılması ve diğer yatırım hedeflerinin izlediği gözlenmektedir (Grafik 5). Mevcut yılda yapılmakta olan yatırımların amacı önceki dönem verileri ile karşılaştırıldığında, imalat genelinde yıpranmış tesis ve ekipmanların değiştirilmesinin payının en yüksek seviyeye ulaştığı görülmektedir (Grafik 6).

Grafik 5. 2026 yılında yapılmakta olan yatırımların amacı (%)

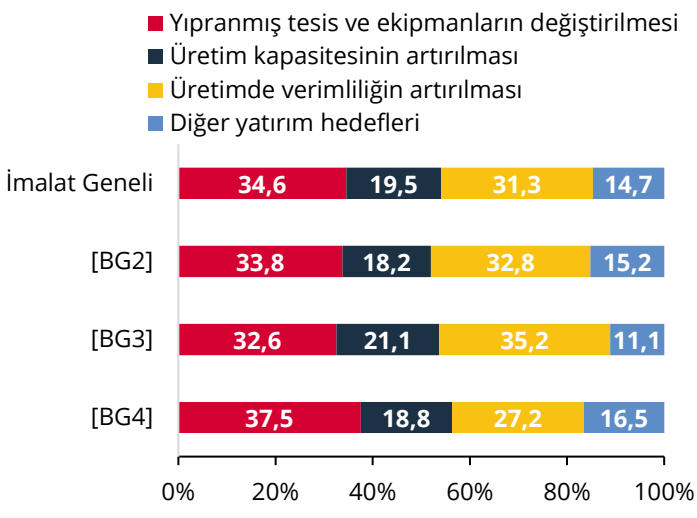

Grafik 6. Mevcut yılda (t) yapılmakta olan yatırımların amacı (%)

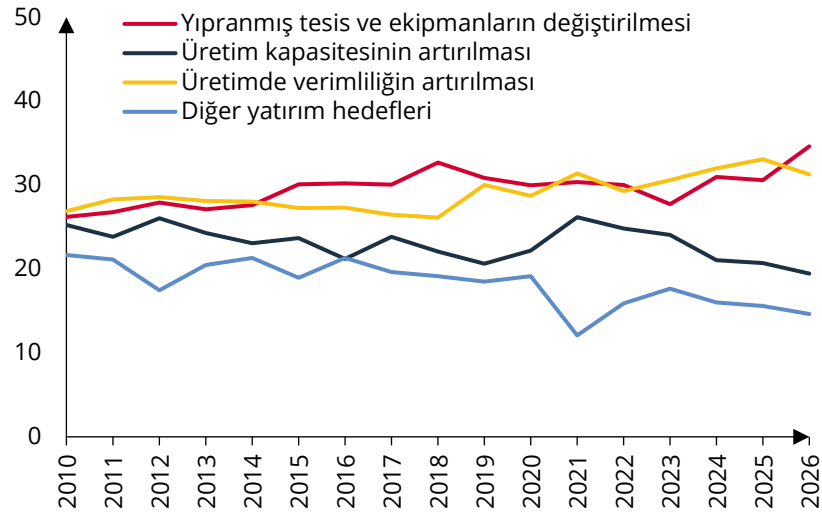

2027 yılında da imalat sanayi genelinde yatırımların daha çok yıpranmış tesis ve ekipmanların değiştirilmesine yönelik olacağı, bunu sırasıyla üretimde verimliliğin artırılması, üretim kapasitesinin artırılması ve diğer yatırım hedeflerinin izleyeceği öngörülmektedir. 2027 yılındaki yatırımların, çalışan sayısı 250 ve 499 arasında olan iş yerleri için daha çok üretimde verimliliğin artırılması, diğer büyüklük gruplarında ise daha çok yıpranmış tesis ve ekipmanların değiştirilmesi amacına yönelik olacağı öngörülmektedir (Grafik 7). Önümüzdeki yılda yapılması öngörülen yatırımların amacı önceki dönem verileri ile karşılaştırıldığında, imalat genelinde yıpranmış tesis ve ekipmanların değiştirilmesinin payının en yüksek seviyeye ulaştığı görülmektedir (Grafik 8).

Grafik 7. 2027 yılında yapılması öngörülen yatırımların amacı (%)

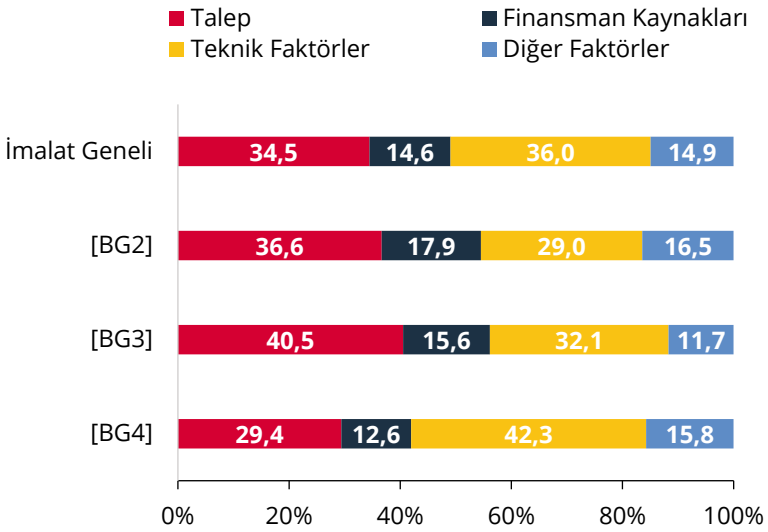
Grafik 8. Önümüzdeki yılda (t+1) yapılması öngörülen yatırımların amacı (%)

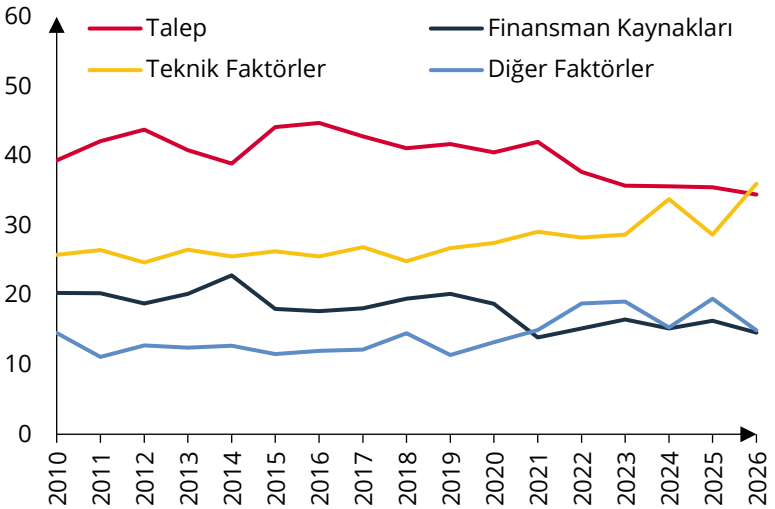
Yatırımı Artıran Faktörler

Yatırımları artıran unsurlar incelendiğinde, 2026 yılında imalat geneli için teknik faktörlerin yatırımları artırıcı yönde etkileyen en önemli unsur olduğu ve bu durumun 2027 yılında da devam edeceği görülmektedir. Üretimde çalışan sayısı 500 ve üzeri olan iş yerleri hariç, diğer büyüklük gruplarında talep faktörünün yatırımları artırıcı yönde etkileyen en önemli unsur olduğu ve bu durumun 2027 yılında da devam edeceği görülmektedir. (Grafik 7 ve 8). Yıllara göre incelendiğinde, imalat genelinde teknik faktörlerinin payının hem mevcut yılda yapılmakta olan hem de önümüzdeki yılda yapılması öngörülen yatırımlardaki artırıcı etkisinin talep faktörünün üzerine çıktığı görülmektedir (Grafik 10 ve 12).

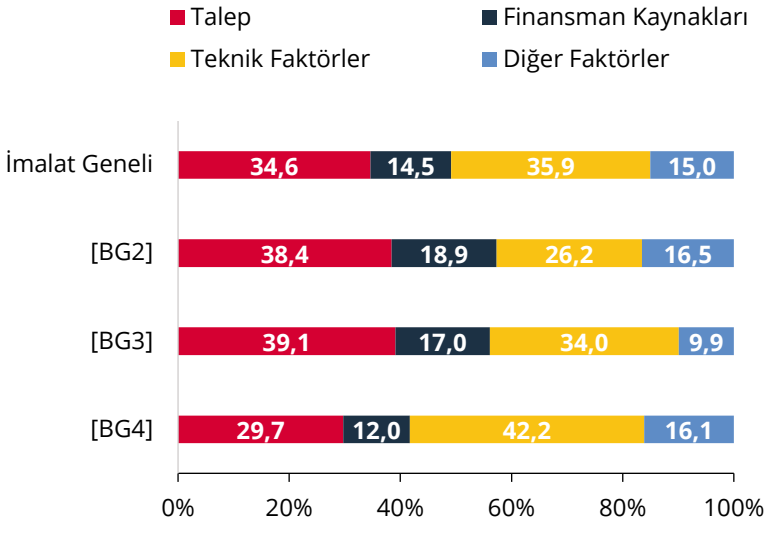
Grafik 9. 2026 yılında yapılmakta olan yatırımları artıran faktörler (%)

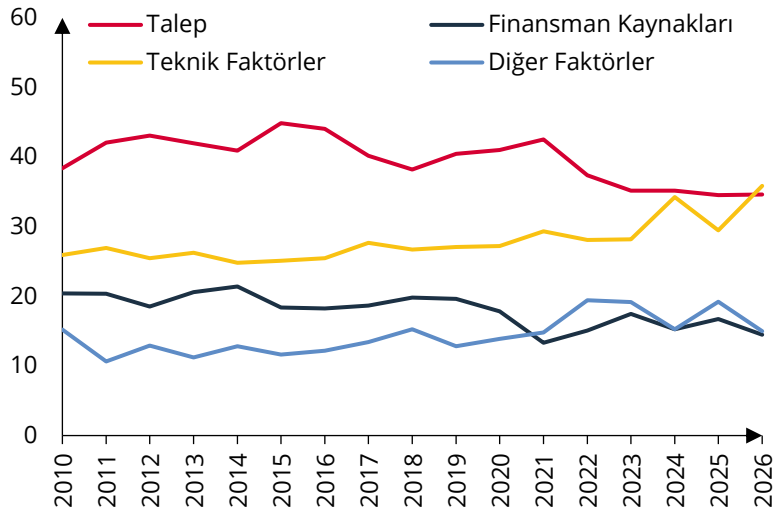
Grafik 10. Mevcut yılda (t) yapılmakta olan yatırımları artıran faktörler (%)

Grafik 11. 2027 yılında yapılması öngörülen yatırımları artıracak faktörler (%)

Grafik 12. Önümüzdeki yılda(t+1) yapılması öngörülen yatırımları artıracak faktörler (%)

- Yatırım Eğilimi İstatistikleri, Resmi İstatistik Programı (RİP) kapsamında yayımlanmaktadır.
- Yatırım Eğilimi İstatistikleri, 2008 yılı güz döneminden itibaren "Avrupa Birliği Uyumlulaştırılmış İş Yeri ve Tüketici Anketleri Ortak Programı'na dahil olarak, Bankamız ve Avrupa Komisyonu'nun ortak finansman katkısı ile yürütülmektedir.
- İlgili verilere ve yöntemsel açıklama metnine, http://www.tcmb.gov.tr İnternet adresindeki "İstatistikler/Eğilim Anketleri/Yatırım Eğilimi İstatistikleri" başlığı altından ulaşılabilir.
- Anket sonuçları, katılımcıların değerlendirmeleri esas alınarak hesaplanmakta olup, Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın görüş ve tahminlerini yansıtmamaktadır.

Görüş ve Öneriniz için:

E-posta: iya@tcmb.gov.tr